

Інформація про хід виконання

Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 № 1242, у 2016 році

Найменування показника	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Стан виконання
<i>Завдання 10. Забезпечення функціонування оптимальної мережі закладів для дітей з умовами виховання, наближеними до сімейних та родинних</i>			
1) забезпечення процесу реформування закладів	1) розроблення заходів щодо реформування кожного закладу та забезпечення їх здійснення	МОН Мінсоцполітики МОЗ	<p>На виконання Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженої Указом Президента України від 25.08.2015 № 501, створено робочу групу з питань реформування системи інституційного догляду та виховання дітей під головуванням Уповноваженого Президента України з прав дитини Кулеби М. М., у рамках якої:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведено 4 загальні засідання та 16 засідань експертних підгруп (створено три підгрупи: з реформування закладів освіти; закладів охорони здоров'я та закладів соціального забезпечення), у яких забезпечено постійну участь представників Мінсоцполітики; - розроблено проект Стратегії деінституціалізації (2017-2025), який буде затверджено Указом Президента. Метою зазначеної стратегії є зміна системи інституційного догляду дитини на систему, яка забезпечує її догляд і виховання в сімейному або наближеному до сімейного середовищі. При цьому визначено, що цей процес не обмежиться лише виведенням дітей із закладів інституційного догляду та влаштуванням їх у сім'ї. Він повинен попереджувати скерування дітей до інтернатних закладів і створювати нові можливості для дітей та сімей отримувати підтримку у власній громаді; - напрацьовано проект законодавчих змін щодо функціонування та фінансування дитячих закладів стаціонарного перебування, з метою забезпечення поступової ліквідації інтернатів, сприяння сімейному вихованню дітей, забезпечення розвитку та доступності послуг сім'ям з дітьми на рівні громади. <p>Крім цього, Мінсоцполітики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблено Примірне положення про центр соціальної підтримки дітей та сімей, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 834; - розроблено та Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 22.07.2016 № 458 „Про внесення змін до Положення про дитячий будинок сімейного типу та Положення про прийомну сім'ю”. Зазначені зміни нададуть

можливість збільшити кількість влаштованих дітей до сімейних форм виховання та посилюють захист прав та інтересів дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у таких сім'ях;

- розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України „Про схвалення Концепції Державної програми „Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на 2017-2021 роки”, якою передбачено забезпечення догляду і виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі дітей з інвалідністю, у сім'ях або в умовах, максимально наближених до сімейних, реформування та реорганізація інтернатних закладів.

Також Мінсоцполітики спільно з МОН брало участь у розробці законопроекту „Про освіту” (3491-д), прийнятий Верховною Радою України у першому читанні, передбачає, що існуючі школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перетворюються до 31.12.2017 на дитячі будинки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та переходять у підпорядкування центрального органу виконавчої влади у сфері соціального захисту, або на заклади середньої освіти за рішенням обласних рад, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, міських рад міст Києва та Севастополя.

За інформацією МОН, у зв'язку зі зменшенням контингенту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та запровадженням сімейних форм виховання, рішеннями обласних державних адміністрацій затверджено та виконуються регіональні програми розвитку освіти, якими передбачено формування мережі навчальних закладів, необхідної для надання освітніх послуг відповідно до потреб населення. Окремими розділами передбачено заходи щодо реформування та вдосконалення мережі інтернатних закладів усіх типів, перепрофілювання та оптимізація їх функціонування.

Внаслідок проведеної роботи, за останні п'ять років мережа дитячих будинків зменшилася на 65 закладів та 2, 8 тис. дітей (у 2012 р. – 107, в них дітей – 4 332; у 2016 р. – 42, в них дітей – 1 490) та шкіл-інтернатів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на 49 закладів та 7,2 тис. дітей (у 2012 р. – 72, в них дітей – 9 269; у 2016 р. – 23, в них дітей – 2 078).

Завдання щодо реформування закладів інституційного догляду та виховання дітей, перепрофілювання та оптимальне їх використання, впровадження інклюзивного навчання визначені Законом України від

			<p>24.12.2015 № 911-VIII „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України”, Указами Президента України від 25.08.2015 № 501 „Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини”, від 03.12.2015 № 678 „Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю”, розпорядженням Президента України від 25.12.2015 № 818/2015-рп.</p> <p>МОН розроблено План заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі, затверджений наказом МОН від 31.12.2015 № 1436, яким керівникам місцевих органів управління освітою доручено визначити потреби у функціонуванні інтернатних закладів регіону з урахуванням контингентів дітей, проаналізувати співвідношення потужності діючих інтернатних закладів та кількості дітей в них, розробити перспективний план оптимізації мережі інтернатних закладів та розвитку мережі загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивними та спеціальними класами.</p>
2) нормативно-правове забезпечення діяльності закладів нового типу	2) розроблення положення про заклад, умови виховання в якому наближені до родинних; типових штатних нормативів та кваліфікаційних вимог до співробітників закладів	Мінсоцполітики МОН	<p>З метою підвищення ефективності процесу надання соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, у межах виконання Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року затверджено Примірне положення про центр соціальної підтримки дітей та сімей (постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 834).</p> <p>Цей нормативно-правовий акт урегулює порядок утворення та функціонування центрів соціальної підтримки дітей та сімей на районному або міському рівні шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення установ, що надають соціальні послуги, дитячих будинків, шкіл-інтернатів, тобто діючої мережі закладів.</p> <p>Це дасть змогу забезпечити право дитини на проживання в сім'ї, в територіальній громаді, насамперед – за місцем її походження, шляхом розвитку на рівні міст, районів доступних і якісних соціальних послуг для підтримки сімей з дітьми та альтернативного догляду за дітьми.</p> <p>Методики роботи, що застосовуються в таких центрах, спрямовуються на соціальну підтримку сім'ї, повернення в найкоротші терміни дитини до її батьків, матері з дитиною – в громаду. Такий підхід сприяє наданню своєчасної допомоги дітям і сім'ям з дітьми, у тому числі на ранній стадії виникнення проблеми, з охопленням якомога більшої кількості осіб, які цього потребують.</p> <p>У центрах створюватимуться відділення винятково з тими функціями, які</p>

			<p>необхідні територіальній громаді, на заміну установам і закладам з подібними функціями в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.</p> <p>Створення таких центрів сприятиме оптимізації мережі закладів, які надають соціальні послуги, забезпеченню максимальної доступності сімей з дітьми до соціальних послуг, налагодженню ефективної системи підтримки вразливих сімей з дітьми у громаді, посиленню ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за становище дітей і сімей.</p>
Реформування системи закладів із залученням інвестицій	Проведення роботи із залучення інвестицій для реформування системи закладів	МОН МОЗ Мінсоцполітики	<p>Необхідність деінституціалізації виховання дітей підтверджується готовністю міжнародної спільноти підтримати Україну в цьому напрямку.</p> <p>Зокрема, у відповідності до Стратегії партнерства Міжнародного банку реконструкції та розвитку з Україною, наразі Мінсоцполітики ініційовано реалізацію проекту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України”, розрахованого до 2020 року, одним із компонентів якого є трансформація та перепрофілювання закладів стаціонарного перебування дітей з метою забезпечення виховання кожної дитини у сім’ї (частина 3).</p> <p>У рамках виконання Проекту:</p> <p>1) Проведено дослідження з питань надання соціальних послуг дітям. За результатами дослідження підготовлено та надіслано рекомендації до служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді з метою вдосконалення роботи щодо підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.</p> <p>2) Розпочато роботу з реформування дитячих інтернатних закладів у м. Києві. Здійснено аналіз форм догляду дітей з інвалідністю, що застосовуються у м. Києві. Проводиться дослідження щодо діяльності дитячих інтернатних закладів, у яких виховуються діти з інвалідністю і обмеженими освітніми можливостями.</p> <p>3) Підготовлено і направлено до Світового банку на погодження технічні завдання на розробку і впровадження в Одеській і Чернігівській областях регіональних планів щодо збільшення обсягів надання послуг з догляду на сімейній основі.</p> <p>4) Триває процес підписання договору на надання послуг з підготовки і впровадження регіонального плану реформування інтернатних закладів у Київській області.</p>
Розроблення механізму та залучення до співпраці громадських та благодійних організацій, вітчизняних та іноземних інвесторів для соціального захисту дітей, утворення закладів	Співпраця органів виконавчої влади з громадськими та благодійними організаціями, інвесторами відповідно до законодавства	МОН МОЗ Мінсоцполітики	

5) Триває конкурс з підготовки технічних та фінансових пропозицій на надання послуг у Дніпропетровській області.

6) Триває розробка нормативно-правових актів, які мають створити законодавчу та організаційну основу для деінституціалізації виховання дітей, удосконалити систему влаштування та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сімейних формах виховання, в тому числі щодо взаємодобору для них сім'ї.

7) Проведено дводенний семінар на тему: „Особливості забезпечення прав дітей в умовах децентралізації влади в Україні” для представників місцевих служб у справах дітей органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, притулків, громадських та наукових організацій, експертів.

8) Проведено відбір об'єднаних територіальних громад для участі у пілотному проекті щодо запровадження нової моделі управління у сфері соціальної підтримки населення в умовах децентралізації влади. Розпочато підготовку методичних рекомендацій щодо організації забезпечення виконання повноважень ОТГ у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей.

Крім цього, 02.12.2016 було проведено громадські слухання під головуванням Прем'єр-міністра України на тему: „Діти, які потребують особливого захисту держави: ключові аспекти реформування державної політики” .

За результатами зазначеного заходу були напрацьовані пропозиції, які є слушними в контексті здійснення деінституціоналізації виховання дітей, а також забезпечення виховання кожної дитини в сімейному або наближеному до сімейного середовищі, та будуть використані для підготовки проекту рішення Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства, засідання якої заплановано в 2017 році.